

เอกสารควบคุม

 มหาวิทยาลัย มหิดล ศาลายา	ระเบียบปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Procedure : EP) เรื่อง การจัดการขยะ		
	หมายเลข EP-LS-01	แก้ไขครั้งที่ 01	วันที่บังคับใช้ 21 พ.ย. 2568

ระเบียบปฏิบัติงาน การจัดการขยะ Waste Management

หมายเลขเอกสาร EP-LS-01
แก้ไขครั้งที่ 01
วันที่บังคับใช้ 21 พฤศจิกายน 2568

รายการ	ชื่อ	ตำแหน่ง	ลายเซ็น/วันที่
จัดทำโดย	นายวรพจน์ เฉลิมกลิ่น	หัวหน้าหน่วย สิ่งแวดล้อม และทรัพยากร หมุนเวียน	 19 พ.ย. 2568
ตรวจสอบ/ ทบทวน โดย	นายมนัสชาย ประเดิมชัย	หัวหน้างาน ภูมิทัศน์และสิ่ง แวดล้อม	 19 พ.ย. 2568
ตรวจสอบ/ ทบทวน โดย	นายพุมิเศรษฐ์ ตันติเมฆิน	ผู้อำนวยการ กองกายภาพและ สิ่งแวดล้อม	 19 พ.ย. 2568
อนุมัติโดย	ผศ.ดร.อิทธิโชคติ จักรไพวงศ์	รองอธิการบดี ฝ่ายกายภาพและ สิ่งแวดล้อม	 19 พ.ย. 2568

เอกสารควบคุม

 มหาวิทยาลัย มหิดล ศาลายา	ระเบียบปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Procedure : EP) เรื่อง การจัดการขยะ		
	หมายเลข EP-LS-01	แก้ไขครั้งที่ 01	วันที่บังคับใช้ 21 พ.ย. 2568

บันทึกการปรับปรุงแก้ไข

ลำดับที่	แก้ไข ครั้งที่	วันที่ บังคับใช้	รายละเอียดการปรับปรุง
1	00	01-08-2567	- ออกเอกสารครั้งแรก โดยยกเลิกเอกสารบันทึก WI-LS-01/1 เปลี่ยนเป็น EP-LS-01 - ปรับแก้ไขแบบฟอร์มเอกสารให้สอดคล้องกับการดำเนินงานปัจจุบัน พร้อมทั้งเปลี่ยนแปลงผู้จัดทำ ผู้ตรวจสอบ และเปลี่ยนแปลงผู้อนุมัติ
2	01	21-11-2568	- ขอบเขต/วัตถุประสงค์ เน้นการครอบคลุม ตั้งแต่ต้นทางถึงปลายทาง ตาม นโยบาย พ.ศ. 2568 เพื่อสู่ "มหาวิทยาลัยสีเขียว" - คำนิยาม เปลี่ยนมาเน้นที่ ประเภทของขยะ (ทั่วไป รีไซเคิล อันตราย ติดเชื้อ) และหลักการ 3Rs แทนการนิยามงานทำความสะอาด - หน้าที่ความรับผิดชอบ กำหนดบทบาททุกระดับ ชัดเจน (ผู้อนุมัติ, ผู้ทบทวน, ผู้ตรวจสอบ, ผู้ปฏิบัติงาน) - การคัดแยก เพิ่มหน้าที่ให้ "ส่วนงานต่างๆ ภายในมหาวิทยาลัย" เป็น ผู้คัดแยก ณ แหล่งกำเนิด อย่างเป็นทางการ - เศษอาหาร เปลี่ยนจากให้ส่วนงานจัดการเอง เป็นระบบ เจ้าหน้าที่จัดเก็บเพื่อนำไปผลิตเป็น "ฮิวมัส"

เอกสารควบคุม

 มหาวิทยาลัย มหิดล ศาลายา	ระเบียบปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Procedure : EP) เรื่อง การจัดการขยะ		
	หมายเลข EP-LS-01	แก้ไขครั้งที่ 01	วันที่บังคับใช้ 21 พ.ย. 2568

1. วัตถุประสงค์

- 1.1. เพื่อควบคุมและบริหารจัดการขยะให้สอดคล้องกับกฎหมายและข้อกำหนดท้องถิ่นที่กำหนดไว้
- 1.2. เพื่อสร้างระบบการจัดการขยะที่มีประสิทธิภาพและยกระดับสภาพแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา ให้มีความสะอาด ถูกสุขลักษณะ และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (มหาวิทยาลัยสีเขียว)

2. ขอบเขต

ระเบียบปฏิบัตินี้ครอบคลุมถึงกิจกรรมทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการขยะในพื้นที่มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา ตั้งแต่ต้นทางจนถึงปลายทาง โดยแบ่งการปฏิบัติงานออกเป็น พื้นที่ส่วนกลาง ภายใต้การกำกับดูแลของกองกายภาพและสิ่งแวดล้อม และ พื้นที่ส่วนงาน โดยสอดคล้องตามแนวนโยบายและมาตรการการบริหารจัดการขยะ พ.ศ. 2568 ของมหาวิทยาลัย

3. คำนิยาม

- 3.1. **การจัดการขยะ (Waste Management)** หมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะตั้งแต่ต้นทางจนถึงปลายทาง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดปริมาณขยะให้น้อยที่สุด กระบวนการนี้ครอบคลุมตั้งแต่การลดปริมาณขยะที่เกิดขึ้น (Reduce) การใช้ซ้ำ (Reuse) การนำกลับมาแปรรูปใหม่ (Recycle) รวมถึงการรวบรวม การขนส่ง และการกำจัดอย่างถูกสุขลักษณะ
- 3.2. **ขยะทั่วไป** เป็นขยะหรือของเสียที่ย่อยสลายยากและไม่คุ้มค่าสำหรับการนำกลับมาใช้ใหม่ โดยจะถูกส่งไปยังหลุมฝังกลบ (Landfill)
- 3.3. **ขยะอินทรีย์** เป็นขยะที่สามารถย่อยสลายได้ตามธรรมชาติ ได้แก่ เศษอาหาร และเศษใบไม้กิ่งไม้

เอกสารควบคุม

 มหาวิทยาลัย มหิดล ศาลายา	ระเบียบปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Procedure : EP) เรื่อง การจัดการขยะ		
	หมายเลข EP-LS-01	แก้ไขครั้งที่ 01	วันที่บังคับใช้ 21 พ.ย. 2568

- 3.4. **ขยะรีไซเคิล** เป็นของเหลือหรือวัสดุเหลือใช้ที่มีคุณสมบัติในการนำกลับมาแปรรูปหรือนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ได้
- 3.5. **ขยะอันตราย** เป็นของเสียที่ไม่ใช้แล้วที่มีองค์ประกอบหรือปนเปื้อนวัตถุหรือสารอันตรายที่มีลักษณะเป็นสารพิษ สารไวไฟ สารเคมีที่มีฤทธิ์กัดกร่อน สารกัมมันตรังสี และสารที่ทำให้เกิดโรคประกอบด้วยของเสียอันตรายชุมชน และของเสียอันตรายจากห้องปฏิบัติการ
- 3.6. **ขยะติดเชื้อ** เป็นของเสียที่ปนเปื้อนเลือดหรือสารคัดหลั่ง ซึ่งมีเชื้อโรคปะปนอยู่ในปริมาณความเข้มข้นซึ่งถ้ามีการสัมผัสหรือใกล้ชิดขยะนั้นสามารถทำให้เกิดโรคได้

4. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

- 4.1. การจัดการขยะในพื้นที่ส่วนกลางโดยการรวบรวมขยะหรือรับขยะที่คัดแยกแล้วจากส่วนงานมาดำเนินการต่อ โดยมีขั้นตอนดังนี้

4.1.1. ขยะทั่วไป

- เจ้าหน้าที่ทำการรวบรวมขยะทั่วไปจากจุดพักขยะในส่วนกลางทั้งหมด และทำการขนย้ายไปยังสถานที่พักขยะรวมของมหาวิทยาลัย โดยขยะทั่วไปผู้ทิ้งจะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดการทิ้งขยะ ตามป้ายประกาศบริเวณจุดพักขยะ ตั้งแต่เวลา 15.00 น. เป็นต้นไป เพื่อรอการเก็บขนโดยเทศบาล นำไปกำจัดต่อไป

4.1.2. ขยะรีไซเคิล

- ดำเนินการคัดแยกขยะที่มีมูลค่าและนำไปเข้าร่วมโครงการธนาคารขยะรีไซเคิล เพื่อส่งเสริมการนำกลับมาใช้ใหม่

เอกสารควบคุม

 มหาวิทยาลัย มหิดล ศาลายา	ระเบียบปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Procedure : EP) เรื่อง การจัดการขยะ		
	หมายเลข EP-LS-01	แก้ไขครั้งที่ 01	วันที่บังคับใช้ 21 พ.ย. 2568

4.1.3. ขยะอันตราย

- จัดทำโครงการจัดเก็บและส่งกำจัดของเสียอันตราย และ
แจ้งเวียนให้หน่วยงานดำเนินการคัดแยกจัดเก็บและจะ
นัดหมายวัน เวลาเข้าจัดเก็บโดยบริษัท Outsource ที่ได้
รับอนุญาตให้นำไปกำจัดตามมาตรฐานที่ถูกต้อง

4.1.4. ขยะติดเชื้อ

- มีการจัดเก็บขยะติดเชื้อ โดยส่วนงานจะต้องชั่งน้ำหนัก
และส่งข้อมูลให้งานพัฒนาเพื่อความยั่งยืน เพื่อจัดทำ
ฐานข้อมูลต่อไป

4.1.5. ขยะอินทรีย์

- นำมาผลิตเป็นชีวมีส โดยส่วนงานจะต้องนำเศษพืชจาก
การดูแลภูมิทัศน์มาส่งที่อาคารอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และ
จะดำเนินการผลิตชีวมีสแบบกองเติมอากาศ โดยมีขั้น
ตอนการบดละเอียด การขึ้นกอง การดูแลกอง การบด
ย่อยและการตรวจสอบคุณภาพ เพื่อให้ได้ชีวมีสที่มี
คุณภาพตามเกณฑ์เกษตรอินทรีย์

4.2. การจัดการขยะในพื้นที่ส่วนกลาง โดยให้ส่วนงานต่างๆ ภายใน มหาวิทยาลัย ดำเนินการคัดแยกขยะแต่ละประเภท โดยมีขั้นตอน ดังนี้

4.2.1. ขยะทั่วไป

- ส่วนงานทำการคัดแยก รวบรวมและนำไปไว้ที่จุดพัก
ขยะส่วนกลาง และให้รถขนขยะเทศบาลจัดเก็บออกไป

4.2.2. ขยะรีไซเคิล (Recycle)

- งานภูมิทัศน์และสิ่งแวดล้อม กองกายภาพและสิ่ง
แวดล้อม รณรงค์ส่งเสริมให้บุคลากร นักศึกษา
คณาจารย์ คัดแยกและนำมาจำหน่ายให้กับโครงการ
ธนาคารขยะรีไซเคิล

เอกสารควบคุม

 มหาวิทยาลัย มหิดล ศาลายา	ระเบียบปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Procedure : EP) เรื่อง การจัดการขยะ		
	หมายเลข EP-LS-01	แก้ไขครั้งที่ 01	วันที่บังคับใช้ 21 พ.ย. 2568

4.2.3. ขยะติดเชื้อ

- ส่วนงานรวบรวม และจัดส่งตามวันเวลาที่ได้รับจากหนังสือแจ้งเวียน

4.2.4. ขยะอินทรีย์

- ส่วนงานจะต้องรวบรวมเศษพืชจากการดูแลภูมิทัศน์ของส่วนงานและมาส่งที่อาคารอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

5. หน้าที่รับผิดชอบ

5.1. รองอธิการบดีฝ่ายกายภาพและสิ่งแวดล้อม (ผู้อนุมัติ)

- อนุมัติและกำหนดนโยบายและมาตรการการจัดการขยะของมหาวิทยาลัยให้สอดคล้องกับกฎหมายและข้อกำหนด
- พิจารณาและอนุมัติงบประมาณที่สอดคล้องกับการดำเนินการบริหารจัดการขยะ
- ให้การสนับสนุนด้านทรัพยากรเพื่อให้การบริหารจัดการขยะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

5.2. ผู้อำนวยการ กองกายภาพและสิ่งแวดล้อม (ผู้ทบทวน)

- กำกับดูแลและทบทวนให้ระเบียบปฏิบัติงานและขั้นตอนการจัดการขยะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
- อนุมัติแผนการดำเนินงานและกำหนดการที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการขยะ

5.3. หัวหน้างานภูมิทัศน์และสิ่งแวดล้อม (ผู้ตรวจสอบ)

- วางแผนการปฏิบัติงานและจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็น
- ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานจัดการขยะตามแผนงานและระเบียบปฏิบัติงาน
- ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามมาตรฐานความปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ
- ประสานงานกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง เช่น เทศบาล และบริษัทผู้รับเหมากำจัดขยะ (Outsource)

เอกสารควบคุม

 มหาวิทยาลัย มหิดล ศาลายา	ระเบียบปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Procedure : EP) เรื่อง การจัดการขยะ		
	หมายเลข EP-LS-01	แก้ไขครั้งที่ 01	วันที่บังคับใช้ 21 พ.ย. 2568

5.4. เจ้าหน้าที่หน่วยสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรหมุนเวียน (ผู้ปฏิบัติงาน)

- รับผิดชอบการรวบรวมและขนย้ายขยะทั่วไปจากจุดพักส่วนกลางไปยังสถานที่พักขยะรวมของมหาวิทยาลัย
- ดำเนินการคัดแยกขยะรีไซเคิลและบริหารจัดการ โครงการธนาคารขยะรีไซเคิล รวมถึงการบันทึกน้ำหนักและมูลค่า
- ประสานงานและกำกับดูแลบริษัท Outsource ในการจัดเก็บขยะอันตรายและขยะติดเชื้อให้เป็นไปตามกำหนดการและมาตรฐานที่ถูกต้อง
- บริหารจัดการและควบคุมกระบวนการผลิตชีวมีสจากขยะอินทรีย์
- รับผิดชอบการทำความสะอาดพื้นที่และจุดพักขยะส่วนกลาง ให้สะอาดเรียบร้อยอยู่เสมอ
- ตรวจสอบความพร้อมใช้งานและความสะอาดของภาชนะ/อุปกรณ์จัดเก็บขยะ
- เก็บบันทึกข้อมูลและจัดทำรายงานผลการจัดการขยะเสนอผู้บังคับบัญชา

6. แบบฟอร์มด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Form : EF)

หมายเลข แบบฟอร์ม	ชื่อแบบฟอร์ม	ระยะเวลา จัดเก็บ	สถานที่ จัดเก็บ
-ไม่มี-	-ไม่มี-	-ไม่มี-	-ไม่มี-

เอกสารควบคุม

 มหาวิทยาลัย มหิดล ศาลายา	ระเบียบปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Procedure : EP) เรื่อง การจัดการขยะ		
	หมายเลข EP-LS-01	แก้ไขครั้งที่ 01	วันที่บังคับใช้ 21 พ.ย. 2568

7. เอกสารสนับสนุน (Supporting Document : SD)

7.1 ประกาศมหาวิทยาลัยมหิดล เรื่อง นโยบายการบริหารจัดการขยะ
พ.ศ.2568

7.2 ประกาศมหาวิทยาลัยมหิดล เรื่อง นโยบายการลดขยะพลาสติกใช้
ครั้งเดียวทิ้ง พ.ศ.2568

7.3 ประกาศมหาวิทยาลัยมหิดล เรื่อง มาตรการบริหารจัดการขยะ
พ.ศ.2568

7.4 รายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการขยะ